

OTSUS

20.05.2022 nr 5-5/2022-025

Koondumisele nr 16/2022 Eesti Biogaas OÜ / OÜ Vinni Biogaas loa andmine

1. Koondumine

Konkurentsiamet on saanud 25.04.2022 koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Eesti Biogaas OÜ (registrikood 14754903), OÜ Askoterm (registrikood 10220955) ja Osühing Tammikus (registrikood 10229132) 21.04.2022 Osade müügilepingu. Lepingust tulenevalt kavatakse Eesti Biogaas OÜ omandada OÜ-lt Askoterm 46,5% ja Osühingult Tammikus 7% äriühingu OÜ Vinni Biogaas osadest, saades OÜ Vinni Biogaas ainuosanikuks.

Tehingu tulemusena kuulub OÜ Vinni Biogaas äriühingu Eesti Biogaas OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 25.04.2022 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Eesti Biogaas OÜ ja OÜ Vinni Biogaas.

Eesti Biogaas OÜ on Alexela AS-i ja OÜ EG Biofond ühissettevõtja, mis asutati eesmärgiga toota 100% eestimaist kütust – biometaan, mis sobib transpordikütuseks.

Alexela AS on Eestis registreeritud energiaettevõtja, mis tegeleb kütuse, maagaasi ja elektri müügiga. Alexela AS kuulub Alexela Varahalduse AS valitseva mõju alla, mille üle omab omakorda Kasperwiki Laevaomanikud OÜ kaudu valitsevat mõju füüsiline isik H.H. (isikukood [...]). Ühtlasi omab H.H. läbi Alexela Varahalduse AS-i ja talle kuuluvate aktsiate kaudu valitsevat mõju Alexela Group OÜ üle.

Alexela kontserni¹ ettevõtjad tegelevad erinevate majandustegevustega peamiselt neljas ärivaldkonnas: (i) energeetika, (ii) kinnisvara; (iii) metallitööstus; (iv) kirjastus. Energeetikavaldkonnas tegelevad kontserni ettevõtjad muuhulgas soojus- ja elektrienergia tootmise ja müügiga jae- ja äriklientidele; ballooniaasi müügiga, maagaasi müügiga jae- ja äriklientidele ning energialahenduste arendamisega.

OÜ EG Biofond on AKTSIASSELTSi INFORTAR valitseva mõju all olev valdusettevõtja. AKTSIASSELTSis INFORTAR omavad üle 10% osalust OÜ Abante (23,9%), Osühing Mersok (23,9%) ja Pärdiklill OÜ (23,9%), mille üle omavad omakorda valitsevat mõju füüsilised isikud vastavalt: A.H. (isikukood [...]), E.P. (isikukood [...]) ja K.J. (isikukood [...]).

AKTSIASSELTS INFORTAR on investeerimisettevõtja, mis teeb investeringuid erinevates ärivaldkondades tegutsevatesse äriühingutesse ning ühtlasi Infortari kontserni² emaettevõtja, mille valitseva mõju alla kuuluvad ettevõtjad tegelevad finants- ja kinnisvara-investeeringute haldamisega, energeetikaga, trükiteenuste pakkumisega, klaastoodete, lauanõude ja köögitarvikute müügiga nii ettevõtjatele kui ka eraisikutele, meelelahutus-automaatidega seotud teenustega, maavarade tootmise ja karjäärade arendusega, spordirajatiste haldamisega, projekteerimis- ja ehitusteenuste pakkumisega ja taksondusega seotud teenustega. AKTSIASSELTSile INFORTAR kuulub ka vähemusosalus Tallinna börsil noteeritud AS-is Tallink Grupp, mis pakub reisijate- ning kaubaveoteenuseid meritsi Balti mere piirkonnas.

Eesti Biogaas OÜ omab koondumise eelselt osalusi järgmistes biogaasijaamades: OÜ Vinni Biogaas (46,5%), OÜ Oisu Biogaas (60%), Tartu Biogaas OÜ (100%) ja Kuusalu Biogaas OÜ (100%). Kuusalu Biogaas OÜ on arendamise järgus ning tootmisega veel ei tegele. Teiste äriühingute põhitegevuseks on biogaasist biometaanitootmine ja hulгимүүк, vähemal määral ka toodetud biogaasist elektri- ja soojusenergia tootmine ja hulгимүүк.

OÜ Vinni Biogaas põhitegevusalaks on biometaanitootmine ja müük. Lisaks tegeleb OÜ Vinni Biogaas väiksemas mahus biogaasist elektri- ja soojusenergia tootmise ja müügiga.

OÜ Vinni Biogaas osanikud on koondumise eelselt Eesti Biogaas OÜ (46,5% osakapitalist), OÜ Askoterm (46,5%) ning Osühing Tammikus (7%), omades ettevõtja üle ühiselt valitsevat mõju. Koondumise järgselt hakkab OÜ Vinni Biogaas üle ainuvalitsevat mõju omama Eesti Biogaas OÜ. OÜ-l Vinni Biogaas tütarettevõtjaid ei ole.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

¹ <https://www.alexela.ee/et/kontsern-ja-ajalugu>

² www.infortar.ee

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt kattub koondumise osaliste äritegevus biometaanitootmise ja hulgimüügi turul Eestis ning elektrienergia tootmise ja hulgimüügi turul Eestis ja Soomes (või ka Baltikumis). Kuivõrd koondumise osaliste tegevus soojusenergia tootmise, jaotamise ja müügi turul geograafiliselt ei kattu (asub erinevatel kaubaturgudel), ei ole tegemist horisontaalselt kattuva kaubaturuga.

Eesti Biogaas OÜ ja OÜ Vinni Biogaas vahel puuduvad ka vertikaalsed seosed. Teatud vertikaalsed seosed esinevad OÜ Vinni Biogaas ja Infortari kontserni ning Alexela kontserni teiste ettevõtjate tegevuste vahel, kuna biometaanitootmine ja hulgimüük on vertikaalselt seotud biometaanitootmisega ning elektrienergia tootmine ja hulgimüük on vertikaalselt seotud elektrienergia jaemüügiga. Samas puudub käesoleval koondumisel igasugune mõju Vinni tegevustega vertikaalselt seotud turgudele (biometaanitootmine ja elektrienergia jaemüük).

Kuivõrd käesoleva koondumisega ei teki horisontaalseid kattuvusi ega vertikaalseid seoseid, ei mõjuta koondumine oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul Eestis. Seega ei ole kaubaturgude ega geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda

arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Käesoleva koondumisega ei toimu koondumist seni omavahel konkureerinud ettevõtjate vahel, vaid toimub muutus äriühingu OÜ Vinni Biogaas valitseva mõju struktuuris. Koondumise tulemusel muutub äriühingu OÜ Vinni Biogaas valitseva mõju struktuur selliselt, et osaühingu osakapital, mis enne tehingut jagunes kolme osaniku vahel, hakkab koondumise järgselt kuuluma ühele osanikule, seega toimub muutus valitseva mõju koosseisus ning olemuses. Koondumise tulemusel omandab Alexela AS-i (Alexela kontsern) ja OÜ EG Biofond (Infortari kontsern) ühisettevõtja Eesti Biogaas OÜ ainuvalitseva mõju OÜ Vinni Biogaas üle. Kuivõrd Eesti Biogaas OÜ omab juba koondumise eelselt ühist valitsevat mõju OÜ Vinni Biogaas üle, ei mõjuta koondumine turustruktuuri ühisettevõtja omanike poolt tegutsevatel kaubaturgudel.

Koondumise tagajärjel OÜ Vinni Biogaas tegevuses midagi ei muutu. OÜ Vinni Biogaas jätkab ka koondumise järgselt juba välja töötatud tootmis- ja müügi protsesside kaudu biometaani tootmise ja hulgimüügi.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Eesti Biogaas OÜ ja OÜ Vinni Biogaas koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 20.05.2022 otsuse nr 5-5/2022-025
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja
jätetud isikuandmed, vastavad kohad on tekstis
tähistatud nurksulgudega.*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 27.05.2022